

PEDAGOGISCH BELEID

2023-2024

Het Peuterhuis

Peuteropvang op antroposofische basis

Locatie Dubbelmondestraat

Inhoudsopgave

Rust, Ritme en Regelmaat.

Sociale competenties.

Nabootsing.

Eerbied en verwondering.

Ontwikkeling van de zintuigen.

Spelenderwijs leren.

Activiteitenplan.

Bijzonderheden in de ontwikkeling.

Juffies.

Stamgroep.

Mentor.

Beleidsmedewerker.

Pedagogische coaching.

Kinderbespreking.

Oudergesprekken.

Overdracht naar de kleuterklas / BSO.

Verslaglegging.

Het pedagogisch beleid

Het pedagogisch beleid van Het Peuterhuis vindt zijn inspiratie in de antroposofie en de daaruit ontwikkelde pedagogiek. Werkend vanuit het antroposofisch mensbeeld zien we het kind als een eigen individu met een eigen persoonlijkheid, die zijn oorsprong heeft in de geestelijke wereld.

We zien het kind niet als een onbeschreven blad, maar als iemand met een eigen verleden van waaruit het impulsen en voornemens heeft voor het leven dat voor hem/haar ligt.

Opvoeden is het ontsluiten van een raadsel:

Wie ben jij en wat wil jij en wat kan ik voor je doen om je daarbij te helpen?

Voorwaarden scheppend bezig zijn, is onze belangrijkste taak, zodat het kind zich, uit eigen kracht, in alle vrijheid kan ontwikkelen.

Kernbegrippen van het pedagogisch beleid zijn:

Rust, Ritme en regelmaat

We streven een sfeer na waarin veiligheid en geborgenheid centraal staan.

Emotionele veiligheid gaat over je gezien en gehoord voelen, er mogen zijn en gewaardeerd worden zoals je bent. Van een pedagogisch medewerker vraagt dat een open blik: wat vraagt dit kind van mij en hoe kan ik het helpen, zodat het zich optimaal kan ontwikkelen. Optimaal als individu en optimaal in het groepsgebeuren met de andere peuters.

Ook voor ouders zorgen hoort bij onze taak: zorgen dat de voorwaarden aanwezig zijn die het mogelijk maken dat ze hun peuter in vol vertrouwen over kunnen dragen aan de zorg van de pedagogisch medewerker.

Als ouders vol vertrouwen zijn, kunnen peuters dat overnemen en instappen in de stroom van de peuterhuisdag.

Voor de start komt de peuter samen met ouders op visite om kennis te maken.

Ouders zijn op die manier een veilige baken voor het kind om in vertrouwen en veiligheid in te stappen.

De eerste weken dat de peuter in het peuterhuis komt spelen, zal zij/hij aan de hand van de pedagogisch medewerker meegenomen worden in de diverse activiteiten van de dag. Zo heeft het kind vanaf het begin een vast baken in een nieuwe wereld en kan hij zich geborgen weten.

Geborgenheid betekent een warme, huiselijke sfeer die al begint bij de deur van Het Peuterhuis.

Pedagogisch medewerkers hangen hun privé zorgen met hun jas aan de kapstok en ontvangen de peuters dagelijks door ze een hand te geven en welkom te heten: "fijn

dat je er weer bent". We wachten aan tafel tot alle peuters aanwezig zijn voordat we aan onze activiteiten beginnen. Peuters krijgen de tijd om even "aan te komen". Vanuit deze geborgenheid kan de peuter op ontdekkingsstocht gaan door Het Peuterhuis.

De wijze waarop de pedagogisch medewerkers met de peuters omgaan, is een belangrijke voorwaarde voor de emotionele veiligheid.

In Het Peuterhuis doen we dit door :

- een zorgzame en hartelijke benadering;
- de peuters ruimte te geven om op hun eigen wijze op pad te gaan;
- liefdevolle omhulling en duidelijkheid te geven;
- bevestiging te geven in dat wat ze goed doen;
- niet gewenst gedrag om te buigen/sturen zonder het te benoemen;
- ons motto: "wij zijn allemaal peuters van Het Peuterhuis en wij zorgen voor elkaar".

Als een kind zich veilig voelt, geeft het uiting aan zijn gevoelens, of het nu blij, boos of verdrietig is.

Andersom, als er ruimte is om naast blij ook boos en verdrietig te zijn, voelt het kind zich eerder op zijn gemak. Geborgenheid is bij kleine kinderen een wezenlijke voorwaarde voor een gezonde emotionele ontwikkeling.

In een omgeving waarin het kind zijn emoties mag en kan tonen, kan het leren met zijn emoties en die van anderen om te gaan. De sociale ontwikkeling en emotionele ontwikkeling zijn niet los van elkaar te zien. Je kunt je emoties alleen ontwikkelen in relatie tot de anderen: jij voelt je op een bepaalde manier en je omgeving reageert daarop, of je omgeving geeft jou een bepaald gevoel en jij reageert daarop.

In Het Peuterhuis betekent het, dat de pedagogisch medewerkers die het kind omringen, in belangrijke mate bijdragen aan deze ontwikkeling, ten eerste door het goede voorbeeld te geven en ten tweede door een open en veilig klimaat te scheppen voor alle aangeboden groepsactiviteiten.

Sociale competenties

kunnen geoefend worden tijdens:

Het vrije spel

Het vrije spel zorgt voor ontmoetingsmomenten bij peuters waarbij ze allerlei ervaringen op kunnen doen, positief en negatief. Sociale ervaringen als samen spelen, samen delen, iets om de beurt doen, wachten op elkaar, plezier maken met elkaar, iets vragen, antwoord geven, ergens op af gaan, ergens uitstappen, stoeien, knuffelen, etc. De pedagogisch medewerker is daarbij op de achtergrond aanwezig, houdt het proces zorgvuldig in de gaten en helpt en stuurt waar nodig is.

Groepsactiviteiten

Tijdens het ochtendspel, de kringspelletjes en de bezigheden rondom de jaarfeesten komen er weer andere sociale competenties aan bod: naar elkaar luisteren, handjes

vasthouden om een kring te maken, samen dezelfde beweging maken, waardering voor elkaar tonen, zorgen voor elkaar, iets afmaken/tot het einde volhouden etc.

Sociale momenten

De momenten aan tafel tijdens de maaltijd en in het vertelhuis maar ook alle zorgmomenten van de hele dag geven de mogelijkheid om te leren luisteren naar elkaar, te wachten op je beurt, te leren dat we na de spreuk aan tafel pas gaan eten, tafelmanieren te leren, aandacht en interesse te hebben voor elkaar en zorg voor het materiaal. De pedagogisch medewerker heeft hierbij weer een belangrijke voorbeeldfunctie: peuters leren alleen door nabootsing.

Peuters staan aan het begin van hun sociale ontwikkeling, ze spelen nog vaak naast elkaar, maar willen wel spelen met datgene waar de ander mee speelt. Je kunt pas iets delen als het eerst "eigen" is gemaakt.

Nabootsing is: bewogen worden

Er gebeurt iets, een klank, een gebaar, een stemming resoneert in de binnenwereld van het kind en nodigt het kind uit om na te bootsen en deel uit te gaan maken van zijn omgeving.

Aanvankelijk doet het kleine kind dit vanuit de mogelijkheden die hem zijn gegeven: elk kind is anders "gestemd" en dat bepaalt mede wat het kind wel en niet nabootst.

Wel is het zo dat dit kan uitbreiden, door nabootsing waardig te zijn als opvoeder.

Alles is daarbij afhankelijk van de kwaliteit van echtheid:

- daadwerkelijk verbinding maken met dat wat je doet
- de intentie van je handelen moet zichtbaar zijn in de wijze van bewegen
- zorgvuldigheid in de wijze van spreken laat het kind op een goede manier meebewegen
- door herhaling komt het kind van nadoen en meedoen tot zeker weten, dus gewoontevorming.

Uitleggen en beredeneren is niet aan de orde bij peuters, we doen het samen en we doen het voor.

Persoonlijke competenties kunnen zo vanuit een veilige, nabootsingswaardige omgeving worden opgepakt. Wij scheppen de voorwaarden, zodat de peuter zich, uit eigen kracht, in alle vrijheid kan ontwikkelen.

Door het aanbieden van vrij spel waarin sociale, cognitieve en emotionele aspecten van de ontwikkeling individueel geoefend kunnen worden.

In het dagritme vinden de peuters de balans tussen druk en intensief bezig zijn met spelen, met momenten van rust en tot zichzelf komen. Door goed te kijken naar hoe de peuters zich uitzetten met hun omgeving kunnen we gericht en individueel spel en materiaal aanbieden. De inrichting van Het Peuterhuis is zo, dat er veel mogelijkheden zijn om met verschillende materialen en op eigen wijze op ontdekkingstocht te gaan.

Het samen zingen, samen eten en naar verhaaltjes luisteren in het vertelhuis geeft dat peuters zich als individu geborgen voelen in de groep en zich kunnen "scherpen" aan de ander.

We stimuleren de peuters om zich op hun eigen wijze te verbinden met spel materiaal en spelomgeving. Door de vaste structuur van de dag kunnen ze zich vrij, dus vanuit hun eigen persoonlijke ontwikkeling, bewegen.

Peuters die hulp nodig hebben bij het leren spelen en het goed oppakken van een harmonieuze ontwikkeling worden door ons individueel begeleid. Vanuit een kinderbespreking wordt er een werkplan gemaakt hoe we de voorwaarden gaan scheppen zodat ook dit kind zijn ontwikkeling ter hand kan nemen. Dat kan bv. zijn door het bieden van extra structuur en veel herhaling zodat het vanuit een kleinere wereld kan gaan leren spelen, eerst het ene, dan pas het volgende, eerst alleen dan pas samen etc.

Taal

Taal is een belangrijk element in het totale groepsgebeuren. Door veel te zingen, de liedjes en versjes ondersteund met gebaren aan te bieden, het daadwerkelijk (leren) luisteren en het goed en zorgvuldig aanspreken, krijgen de peuters op individueel vlak een groot aanbod om taal tot zich te nemen en zich eigen te maken.

Dat wat je meebrengt van uit je individuele zijn, kan groeien in relatie tot anderen en je omgeving.

De peuters omringen met mooie, goede en waarachtige dingen is daarbij van essentieel belang, dat geeft ze het basisvertrouwen: de wereld is goed !

Eerbied en verwondering

Eerbied en verwondering geven de mogelijkheid om je deel van het grote geheel te voelen, van de scheppende krachten in de wereld. Eerbied laat ons de ware proportie zien van onszelf.

Alles wat ons omringt zullen we dus met respect benaderen. Voor peuters gaat dat, met het goede voorbeeld, als vanzelf. Voor hen is de wereld nog bezielde, de elementenwezens zijn onderdeel van hun eigen wereld. Alles heeft scheppingskracht.

Als je als kind die geborgenheid kunt ervaren gaat de overdracht van normen en waarden als vanzelf. Er zijn regels, maar die worden voorgeleefd en via de nabootsing eigen gemaakt door de peuters. Een rustige, duidelijke, kindgerichte benadering van juffie, neemt peuters mee in de stroom van alledag en leert ze spelenderwijs wat wel en niet wenselijk is. Ook in het spreken en handelen is juffie het voorbeeld in hoe we omgaan met elkaar.

In de praktijk betekent het o.a. dat we onze werkhandsjes en aaihandsjes altijd meenemen naar Het Peuterhuis, duwhandsjes laten we altijd thuis. Zijn ze per ongeluk een keer meegekomen dan toveren we onze aaihandsjes te voorschijn om ons vriendje te troosten.

We lopen niet dwars door het spel van een andere peuter, maar lopen eromheen en kijken wat er gebeurt. Gaat er toch iets om dan helpen we ons vriendje even zodat er weer doorgespeeld kan worden.

Bij het brood eten wachten we op elkaar tot iedereen zijn bordje heeft. Na de tafelspreuk gaan we samen eten.

Opruimen doen we met elkaar tot alles weer op zijn plek staat, we helpen elkaar tot we klaar zijn.

Als een groot gezin ervaren we in Het Peuterhuis het leven van alledag, meestal vol plezier en blijdschap, geborgen tussen de anderen, weten wat er komen gaat en mogelijk is. Maar soms is er verdriet en ben je boos omdat je even moet wachten, maar ook dat hoort bij het leven van alledag. Juffie is gelukkig in de buurt, en die zal altijd voor je zorgen.

Ontwikkelen van zintuigen

Kleine kinderen staan helemaal open voor hun omgeving, de zintuigen zijn daarbij de poorten waardoor de wereld wordt ontmoet.

Voor kinderen tot 7 jaar werken we met de lichaamsgerichte zintuigen:

De tastzin

Doordat we kunnen tasten, ervaren we enerzijds de wereld om ons heen, anderzijds de begrenzing van ons eigen lichaam. Door te tasten ervaar je het andere en daardoor jezelf. Het tasten gebeurt niet alleen met de vingertoppen, maar met de handen, het gezicht, de voeten: ons hele lichaamsoppervlak is in contact met de omgeving. Uitgaande van deze gedachte is het heel belangrijk dat alles waaraan een kind zichzelf tastend kan ervaren van goede kwaliteit is. Natuurlijke materialen als hout, wol, bijenwas e.d. voorzien in deze behoefte. Daarmee wordt een grondslag gelegd voor een positieve beleving van het eigen ik.

De levenszin

De levenszin is een tasten naar binnen in je organen.

Je voelt of je helemaal fit bent, of dat er iets hapert. Ons lichamelijk welzijn of onwelzijn wordt door de levenszin afgetast.

In Het Peuterhuis neemt de zorg voor de levenszin een belangrijke plaats in. Peuters moeten zich behaaglijk voelen om op ontdekkingsstocht te gaan. Bv. peuters die het koud hebben gebruiken alle energie om zich warm te maken en spelen minder.

Peuters die `s ochtends niet ontbijten krijgen van juffie eerst iets te eten zodat ze lekker kunnen gaan spelen.

Het verzorgen van deze levensprocessen in een vast ritme en met goede gewoonte leert peuters wakker te worden voor hun levenszin.

De bewegingszin

Met dit zintuig neem je de eigen beweging waar, van het knippen van de ogen tot en met het rennen. Wanneer anderen bewegen, zorgt de bewegingszin voor een innerlijk meebewegen.

Het nabootsen van bewegingen is een belangrijke scheppende activiteit die bijdraagt aan een gezonde vorming van de bewegingszin.

De evenwichtszin

Ook dit zintuig speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van het kleine kind. Het leren lopen van een peuter heeft alles te maken met evenwicht ervaringen. Als we het evenwicht eenmaal echt weten te bewaren, ervaren we ons zelf als vrij in de ruimte. Het houdt verband met de verticale stand van de mens, dus heel sterk met het Ik. Allerlei motorisch spel en beweging versterkt dit zintuig. In het activiteitenplan kunt u lezen hoe we deze vier belangrijke lichaamsgerichte zintuigen vormgeven en de peuters de mogelijkheid bieden, om zich hiermee te verbinden. Dit alles om een goede, harmonieuze ontwikkeling te bevorderen.

Spelenderwijs leren

Doordat alle activiteiten in Het Peuterhuis doordrongen zijn van kunstzinnige activiteiten, zoals zingen, nabootsend bewegen, tekenen, schilderen, bakken, etc. is het dagritme ingebed in een levendige en dynamische creatieve pedagogische visie. Door de kinderen voor te leven wat zoal gemaakt kan worden van papier, brooddeeg, wol, lapjes stof etc. wordt de creatieve ontwikkeling spelenderwijs geprikkeld. Er 'moet' niets, kinderen worden uitgenodigd om mee te doen of te kijken hoe je van 'niets' iets moois kunt maken.

De motorische vaardigheden worden aangesproken gedurende het ochtendspel waarin een nabootsend bewegingsspel wordt uitgevoerd met de kinderen. Springen, zich strekken, evenwicht houden, zich klein maken of juist groot, alle mogelijke motorische bewegingen voor een peuter worden geprikkeld en het kind wordt uitgenodigd of zo nodig, aangemoedigd om mee te bewegen. Ook tijdens het vrije spel wordt zowel de grof- als fijn motorische ontwikkeling aangesproken, dit alles spelenderwijs. In Het Peuterhuis zijn geen vaste taakjes, kinderen worden gestimuleerd om op hun eigen tempo en vanuit eigen initiatief in te stappen in de aangeboden activiteiten. Op motorisch vlak is het belangrijk dat kinderen met plezier en in vrijheid leren bewegen zodat oude, soms vastgelopen reflexen uit vroegere ontwikkelingsstadia kunnen worden opgeheven. Dit is een belangrijk ontwikkelingsaspect. In de antroposofische visie is het van groot belang dat het kind voor zijn/haar zevende levensjaar op het cognitieve vlak niet overvraagd wordt. Het voornaamste is dat het kind zich thuis gaat voelen in zijn eigen lijf.

Ondanks dat, wordt de cognitieve ontwikkeling geprikkeld door alle kunstzinnige activiteiten, waarbij tellen, herhalen, verwoorden en het leren leggen van verbanden aan de orde zijn. De nadruk ligt op het natuurlijk spelen tijdens het vrije spel, waarbij kinderen veel leren zonder dat de nadruk ligt op enkel de cognitieve ontwikkeling. Wij scheppen de pedagogische voorwaarden door rust, helderheid te scheppen waardoor er een prettig leerklimaat ontstaat, waarin we de groep als algemeen en het individuele kind als bijzonder kunnen prikkelen in de verschillende ontwikkelingsaspecten.

Activiteitenplan Peuterhuis

Algemeen

Het Peuterhuis is een peuterspeelzaal waarin kinderen vanaf 2,3 tot 4 jaar elkaar kunnen ontmoeten. Het Peuterhuis is gevestigd in een mooie, zelfstandige ruimte binnen de Dordtse Vrijeschool. Wij zijn bij locatie Dubbelmondestraat van maandag t/m vrijdag geopend van 8.30 tot 13.00 uur. De groepsgrootte is 16 peuters, begeleid door twee gediplomeerde leidsters (HBO+ MBO) met soms ook nog een stagiaire. De activiteiten vinden allen plaats op de locatie Dubbelmondestraat, er zullen dus geen uitstapjes worden gemaakt.

Activiteiten

Alle activiteiten worden in een **vaste structuur, in een ritme** aangeboden.

De ochtenden zijn zo opgebouwd dat actieve en rustige momenten elkaar steeds afwisselen, elke dag hetzelfde. De **herhaling wordt als een herkenbare stroom** die kinderen steeds weer de gelegenheid geeft in te stappen en voor veiligheid en geborgenheid zorgt.

Alle activiteiten worden aangeboden rondom de seizoenen: liedjes, versjes, spelen, verhalen etc. Het dagelijkse ritme wordt zo uitvergroet, we leven van seizoen naar seizoen waarbij de kinderen de wereld om hen heen leren verkennen, onder andere door:

- kringspel
- liedjes / versjes
- herhaalsprookjes
- samen eten / drinken

De belangrijkste activiteit binnen onze peuterspeelzaal is **het vrije spel**. Het zijn ontmoetingsmomenten waarin alle facetten van leren aan bod komen: Taal, motoriek, begripvorming, zintuiglijke ontwikkeling en als allerbelangrijkste de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het vrije spel geeft de kinderen de ruimte om wat zij hebben gezien, gehoord of beleefd uit- of na te spelen, de anderen te imiteren maar... het geeft vooral ruimte voor spelen om het spelen, de ontdekkingstocht die peuters met elkaar aangaan. Rust is hierbij essentieel om de peuters de kans te geven ongestoord in het nu, het tijdloze te zijn, zonder dat het van buiten af gestuurd of afgeleid wordt.

Nabootsen is een actief, opnieuw scheppen. De rol van de leidster in deze is het kind voor te leven, dingen met aandacht te doen zodat het kind vanuit enthousiasme mee wil doen. Hierbij horen de activiteiten die voortkomen uit het dagelijks leven zelf:

- Broodbakken, tafel dekken, fruit schillen, graan malen, planten verzorgen, afwassen, opruimen, vegen van de vloer
- Maar ook feesten voorbereiden, cadeautjes maken, versieren, zingen, verhaaltjes vertellen
- zingen en vertellen met beweging, omdat de beweging aan het spreken vooraf gaat: vingerspelletjes, tafelspel en rijmpjes en versjes.

Belangrijk is het om met de peuters bezig te zijn met het niet-materiele in het leven, ze te leren kijken, afwachtend, oog en **eerbied** te hebben voor de natuur, voor elkaar, vol verwondering. In de natuur blijft een kind vol verwondering stil staan voor alles wat op zijn pad komt, het raapt steentjes, takjes, bloemen en slakjes, torretjes en spinnen op. Hier hoeft de volwassene alleen maar zijn geduld te bewaren. De elementen trotseren en elke dag naar buiten brengt de volgende activiteit mee:

De wereld verkennen!

- De seizoenen ervaren: stampen in de plas, kastanjes rapen, lopen in de wind etc.
- In de zandbak scheppen, taartjes bakken, strooien, graven.
- Sjouwen met kruiwagens en zandzakken
- Stoep aanvegen en planten verzorgen
- Beestjes verzorgen en een plekje geven
- Springen, klauteren, glijden, rennen

Door elke dag brood te kneden met de peuters en het brood te bakken wordt door de kinderen een proces gevolgd dat eerbied en **verwondering** opwekt voor onze dagelijkse voeding. Peuters leren ook om zorgvuldig en op gepaste wijze met het speelgoed om te gaan. Het is jammer als er iets kapot gaat, maar dat kan gebeuren en vaak kunnen we het samen met de peuters repareren. Opruimen is een gezamenlijke activiteit, waarbij het plezier geeft om samen alles weer zijn eigen plek te geven.

Het stimuleren van eigen activiteiten, het bieden van herhaling en regelmaat, het aanleren van goede gewoontes, en het richten van aandacht op de omgeving zijn belangrijk voor de **ontwikkeling van de wil** en de daadkracht. Activiteiten zijn o.a.

- Vrij spel, oefening in het sociale
- Oefenen van zelfredzaamheid: zelf aankleden, eten en drinken, handen wassen, helpen bij zindelijkheid d.m.v. gewoontevorming.
- Kleine taakjes verrichten
- Helpen met allerlei werkjes van juffie: brood smeren, afwassen, tafel dekken tot het helemaal klaar is.

De eerste 7 jaar is **de periode waarin het fysieke lichaam van het kind opgebouwd** en uitgevormd moet worden en waarin het kind thuis moet raken in zijn lichaam. Bij het jonge kind geven we veel aandacht aan de lichaamsgerichte zintuigen: de tastzin, de levenszin, de bewegingszin, en de evenwichtszin.

Activiteiten zijn o.a.

- tast-, aanraak-, en voelspelletjes.
- werken met bijenwas
- bewegingsspel
- vrij spel, geeft veel ontmoetingsmomenten
- Ruimte om te klimmen, klauteren en volop te bewegen
- Aanbieden van eenvoudig speelgoed, dat de fantasie prikkelt en het kind in beweging zet
- Gebruik van zand-water tafel
- Warm-wateractiviteiten, o.a. wol vilten

Alle activiteiten worden in een **huiskamersfeer** aangeboden, zodat kinderen zich snel 'thuis- voelen.

Bijzonderheden in de ontwikkeling

Als er bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen worden gesignaleerd gaan we daar als volgt mee aan de slag:

We nemen contact op met de ouders om het signaal voor te leggen en te bespreken.

Is het herkenbaar en is er al enige vorm van ondersteuning gevonden of nodig bevonden.

Vragen aan ouders om thuis ook goed te observeren en te kijken hoe het gesignaleerde in de totale ontwikkeling past. Welke vragen roept het op.

In Het Peuterhuis wordt het kindje 2 weken lang extra geobserveerd en bevindingen worden schriftelijk vastgelegd. Ouders worden uitgenodigd voor een oudergesprek en gezamenlijk wordt er gekeken of en welke ondersteuning momenteel nodig is.

We kijken altijd vanuit de totale ontwikkeling van het kind en proberen een plaatsbepaling te maken voor de bijzonderheden in de ontwikkeling in dat totaal. Ontwikkelingsvragen worden in de tijd gezet: b.v. een kindje met achterstand in spraak heeft soms motorisch eerst iets te ontwikkelen voordat het direct met de taal aan het werk kan.

Wel vragen we ouders dan medisch het oor/spraakgebied na te laten kijken zodat we zeker weten dat daar geen probleem ontstaat.

Een kindje dat heel prikkelgevoelig is zal eerst een bepaald lichaamsbesef/eigenheid moeten ontwikkelen voordat het aangesproken kan worden op concentratie etc.

Vanuit het oudergesprek worden afspraken gemaakt.

Na 6 weken volgt er een evaluatie samen met de ouders, dan kijken we of er doorverwijzing nodig is voor verdere ondersteuning. In de meeste gevallen sturen we kinderen voor een externe observatie of onderzoek door naar Het Kindertherapeuticum te Zeist. De door hen gehanteerde zienswijze sluit aan op de antroposofische pedagogie waar wij ons in ons pedagogisch handelen in laten inspireren.

Zijn er blijvende problemen en is er reden voor twijfel aan doorstroom naar de basisschool dan zal het contact met ouders geïntensiveerd worden en volgen er om de 6 weken gesprekken.

Regelmatig observaties en kindbesprekingen worden schriftelijk vastgelegd en doorgesproken met ouders.

Deze bevindingen zullen met de overdracht naar de basisschool/BSO worden meegenomen met de vraag goed te blijven observeren en gericht te handelen op de tijdelijk extra vraag die het kind meeneemt.

Binnen onze school worden ontwikkelingsvragen van peuters ook al vooraf aan overdracht naar de basisschool voorgelegd aan kleuterjuffen om te kijken hoe de ontwikkeling past in het basis onderwijs.

Zo nodig komt het advies om voor doorstroom naar de basisschool, het kindje te laten onderzoeken/observeren door externe beroepskrachten en te kijken of opvang elders meer in het belang van het kind zal zijn.

Het hele team is geïnstrueerd om bij eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling van peuters dit in te brengen tijdens de maandelijkse kinderbespreking.

Het ingebrachte signaal wordt besproken getoetst binnen de totale ontwikkeling van het desbetreffende kind. Ook worden er direct pedagogisch afspraken gemaakt over hoe om te gaan met het ingebrachte signaal.

Pedagogisch medewerkers kunnen bij vragen altijd terecht bij de pedagogisch coach die hen begeleidt en ondersteunt in het werken vanuit het antroposofisch mensbeeld, de visie van waaruit gewerkt en begeleid wordt.

Er is voldoende vakliteratuur voorhanden om kennis te onderhouden evenals de mogelijkheid voor het volgen van cursus /workshop. Opvoeden is een wisselwerking, een uitwisseling tussen de volwassene en het kind. Wat vraagt dit kind van mij, hoe kan ik het helpen in zijn ontwikkeling, is de weg van groot naar klein. De openheid en de onbevangenheid van het jonge kind zelf, kan ons hierbij leren, en maakt het kleine groot.

Juffies

In Het Peuterhuis worden de pedagogisch medewerkers 'juffies' genoemd. De pedagogisch medewerker zorgt dat het boven verslagen pedagogisch beleid met zorg wordt uitgevoerd.

Stamgroep

Er zijn 2 vaste stamgroepen in Het Peuterhuis op de locatie Dubbelmondestraat . De dinsdag / donderdag groep en de maandag / woensdag / vrijdag groep. Er spelen kinderen in de leeftijd van 2,3 jaar tot aan hun vierde levensjaar. De groepen bestaan uit maximaal 16 kinderen. Er is een vaste mentor die iedere speelochtend aanwezig is en die de ontwikkeling van de kinderen volgt. Kinderen spelen op deze manier altijd onder begeleiding van dezelfde mentor in een vaste groep met vriendjes en vriendinnetjes. Dit geeft rust en veiligheid voor de kinderen en helderheid in het contact met de ouders.

Mentor

Ieder kind heeft een vaste mentor tijdens zijn speeltijd in Het Peuterhuis.

De mentor verzorgt het kennismakingsgesprek waarbij ouders en kind op visite komen in Het Peuterhuis. Een eerste contact kan op deze manier veilig en vertrouwd met ouders en het kind plaatsvinden. En weet het peutertje wie zijn vaste juffie/mentor is op de groep wanneer het peutertje komt spelen.

De week voordat het kind daadwerkelijk start op de groep, vindt er een intakegesprek plaats. Daarin bespreekt de mentor met ouders de ontwikkeling en bijzonderheden rondom het kind door. Eens per speelperiode vindt er, naast de wekelijkse mondelinge overdrachten tijdens het ophaalmoment, een oudergesprek plaats.

Daarin wordt de ontwikkeling van het kind besproken. Wanneer er vanuit de ouders behoefte is aan meer gesprekken worden deze ingepland. Ook wanneer de mentor zorgen heeft rondom het kind kan een extra oudergesprek naar behoefte worden ingepland, ouders worden daar op gepaste wijze voor uitgenodigd.

De mentor is verantwoordelijk voor het volgen, bespreken en het verslagen maken van de sociaal-emotionele, motorische en taalontwikkeling van de kinderen en het welbevinden op de groep. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders en houdt

de oudergesprekken, peuter-kleuteroverdracht en andere contacten met betrokkenen van het kind. In Het Peuterhuis wordt de toegewezen mentor altijd juffie genoemd. Voor ouders en voor de kinderen. Er is nooit sprake van de term 'mentor'. Omdat deze benaming naar onze visie eerder een afstand creëert dan de korte lijntjes die we nu met ouders weten te leggen. We bespreken de taken van een juffie (als zijnde mentor) zoals hierboven beschreven, met de ouders tijdens het intakegesprek.

Beleidsmedewerker

In Het Peuterhuis werkt ook een beleidsmedewerker. Zij draagt samen met de houder de zorg voor het ontwikkelen en implementeren van het pedagogisch beleid. Dit komt o.a. tot uiting door de werkbeprekingen waarin maandelijks de antroposofische pedagogie wordt besproken en wordt gekoppeld aan het pedagogisch handelen op de groep. Ook het bezoeken van lezingen waarin de antroposofische pedagogie wordt voorgedragen draagt bij aan het voeden van onze pedagogie.

Pedagogische coaching

Een pedagogisch coach geeft individuele coaching en begeleiding aan de pedagogische medewerkers. Vanuit het observeren tijdens het werken op de groep zal er een coachingsgesprek plaatsvinden. Er zullen verslagen van de coachgesprekken worden gemaakt. Deze bevindingen worden met de houder besproken. Eventuele onderwerpen die voortvloeien uit de observaties en het coachen zullen worden besproken in de werkbepreking.

Stagiaires

Stagiaires werken zoveel mogelijk mee in het ritme van de speelochtend. Zij zijn voor de kinderen 'volwaardig juffie'. 's Ochtends begroet de stagiair de kinderen en biedt hulp bij de dagelijkse taken aan tafel om de rust in de groep te behouden. De stagiair heeft vaste taken tijdens de speelochtend. Zoals brood snijden, fruit klaarmaken, kopjes op tafel zetten. Helpen bij de wc'tjes met handen wassen, jasjes aan om naar buiten te gaan. Het zijn taken waarbij de houder observeert en ook meewerkt. Afhankelijk van de stageopdrachten voeren zij extra taken en activiteiten uit zoals kunstzinnige activiteiten of het voorlezen van een boekje. De stagiaires in Het Peuterhuis worden begeleid door de houder. Zij evalueert het ontwikkelingsproces en de voortgang van de stagiaire.

Kinderbespreking

Tijdens iedere werkbepreking die maandelijks plaats vindt, is er ook een kinderbespreking.

In de kinderbespreking worden kinderen vanuit het drie- en vierledig mensbeeld vanuit de antroposofische pedagogie geobserveerd en besproken. Kinderen die extra zorg nodig hebben, maar ook kinderen die 'minder opvallen'. Het pedagogische handelen wordt daarop afgestemd. Zo nodig kan er een oudergesprek worden aangevraagd om eventuele zorgen of juist ontwikkelingsstappen te bespreken met ouders. Als de zorgen rondom een kind om een directe kinderbespreking vragen en er niet gewacht kan worden, wordt er in diezelfde week een bespreking gepland met alle medewerkers.

Oudergesprekken

Tijdens het intakegesprek wordt er met aandacht stilgestaan bij de ontwikkeling van het desbetreffende kind. Later, tijdens de speeltijd worden ouders uitgenodigd voor een gesprekje om te vertellen hoe het kind speelt, hoe het zich verhoudt in de groep en zich binnen Het Peuterhuis ontwikkelt. Ouders worden 1 keer per jaar uitgenodigd op het peuterhuis om de ontwikkeling van hun peuter te bespreken. Indien nodig zullen we ouders eerder/vaker uitnodigen voor een gesprekje. Daarnaast zijn ouders altijd welkom om zelf een gesprekje aan te vragen.

Overdracht naar de kleuterklas/ BSO

Tijdens de mondelinge peuter-kleuteroverleggen met de kleuterjuffen van de Dordtse Vrije School, wordt de ontwikkeling van de kinderen besproken die bijna vier jaar zijn en bij ons afscheid nemen en doorstromen naar de kleuterklas. Wanneer er zorgen rondom een kind zijn wordt een verslag gemaakt van de waarnemingen en het actieplan. Deze wordt zo nodig, door ouders gedeeld met de overdracht naar de kleuterklas en of BSO. Ouders beslissen hierbij zelf of zij dit uitgebreide ontwikkelingsverslag delen met derde (kleuterjuf/ BSO medewerker(s) Bijzonderheden komen aan bod, maar het belangrijkste is om een beeld te scheppen van het individuele kind in zijn ontwikkelingsweg. Bijna alle peuters uit Het Peuterhuis stromen door naar de kleuterklassen binnen de Dordtse Vrije School. Vandaar dat wij mondeling en schriftelijk uitwisselen. Door deze manier van overdracht werken we mee aan een doorlopende ontwikkellijn met het basisonderwijs en de BSO.

Verslaglegging

Er wordt een uitgebreid overdrachtsverslag (hand)geschreven van ieder kind, dit wordt als overdracht meegegeven aan de ouders. Het originele document gaat naar de ouders. Zij krijgen ook een kopie van het verslag mee. Wanneer zij hun intake bij de kleuterklas / BSO hebben kunnen ze deze kopie met eigen toestemming aan de kleuterjuf / nieuwe PM'er overhandigen. In de overdracht wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling, de motorische ontwikkeling, de taalontwikkeling, de speel- en werkhouding omschreven. In het verslag wordt beschreven wat het kind van ons als opvoeders vraagt en wat het nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Daarnaast zal er verslaglegging plaats vinden bij bijzonderheden, extra oudergesprekken/ en of bij grensoverschrijdend gedrag.